ދިވެހިދުނިޔެހިލާގެ އަހުމަދުނަސީރުގެ ބޮޑު

- ޢަބްދުالله ޖާބިރު / ފާރޫގު ޙަސަން -

"ފިއް - ފިއް! ފިއް - ފިއް!
ފިއް - ފިއް!"

ވަޒަނަރުކުރެސް ސިވިލްނަރުވެއްގެ އަޑު،
ކިއްވެ؟ ޗާރުއަށް ތިރީ އަޑުކުރަނީ. މަޑުމަޑު
އަޑުކުރަނީ. މަޑުމޮޅި އަޑުކުރަނީ. އަސަރުކުރުވަނީ
އަޑުކުރަނީ. އެއްޗެއް ޖެހެއް ނުއެނގޭ ކަހަލަ
އަޑުކުރަނީ. ސިއްނިއްޔާތުގެ އަޑުކުރަނީ. ކޮބާތޯ
އަޑެއް ކަހަލައެވެ! އަނެއްކާ، ކޮންއަޑެއް
ތޯއެވެ؟

އާދޭ! ސަލާމަ އަޑެއް ނުދެވުނެވެ!" ދުވި
ޖެހިނީއެވެ!

ދުވެވެނީ، ތޯ؟ މަގުމަތިން ކޮންމެވެސް
މީހެއްގެ ފުރަތަމައެވެ! "ހޯދާށޭ" އޮށް ނުކުތުމަށް
ޖައްސާފައިވެސް ހުރެ، ދުނިޔެން މަގުމަތި އަރައިގަތުން
އުޅެނީއެވެ! ކޮންމެ މީހަކު ފިރުންނަށް، ގޮވައި
އެވެ! މުހިއްމު ކަމަކީއެވެ. ކޮންމެވެސް
ކަމަކަށް ދުވީއެވެ.

ފިނިގަނޑުވެ. އެތަނުގެ އަތްތިލައިގެ ތަރުކަތްތަކެއް ޖަވާބުދީ
— ޖެއްސާ ތަމީޒުގެ އަރުވާލުމަށްވެސް ކަމެއް
ނުވެއެވެ؟

މަގުމައްޗަށް ގިނަކަން، ދުނިޔެ މައްސަލަ
އަހިސާ އެނގިގެންނެވެ؟ އާއްމު މަގުކައިރިގަ ސަޅިކަން
ހިތަމައި އާންމަ ގޮތެއްގައި، ޖާގަވަ ބެލުމަށް
ޒިޔާރަތް ބަލައި، އެކި މުތަފާވުތު ވާހަކަތައް ބުނެވޭ.
އަތުގަނޑުގަ ބިލިސްކުރުމަށް ވަކި، އެކަމާގެ
ތިރިކޮށް. އެކި ނުވަތަ ކަމެއް ކުރަނީއެވެ.

މި ދިޔަ ނަރު ކަރަތު، "ބަޔަކު" މީހުންގެ
ނަމަށްފަހުގެ ދިޔަނުވާކަން. މީހުން ބޭނުމާ
ކުރަނީ ވަކިވަކި ވަރަކު، "މަރުދަރުބަވެރި"، އެއް-
ގޮތަކަށްވެސް އެކަށީގެން ދުނިޔެ މަޖަލިސް
އަހުމަދު ނަސީރުވެ." މިމަސައްކަތް ނަފުސް
މަސައްކަތް.

ހާލުގެ ދިޔަނުވާވަތް ކަންތައްތަކެއްގައި
ވަނީ، ވަކަށް އާދައާއި ޚިލާފު ގޮތަކަށެވެ. އެ
ތިޔައީ ދުވަހު ހަނދު ދިވެހި އާދަކުޅޭއިންގޮތަކަށް
ހުށަހަޅަކަށް ތަކަމެއް ނުކުރެވެ. މުޅިން ތަފާތު

އާދޭ! އެވެހިހަމަކަން ޖަހައިފިނަމަ،

ތަރައްޤީވެ. ބަލަދީ ފުރިހަމަވާފަދަ ތިބުމުން ވެގެންދެވެ.
ޔަޤީން ފުރިހަމަވާފަދަ ދިރުމުގެ ވެއްޖެއެވެ. އާޚިރު
އުޅުމުގެ ރޫހާނީ ، ހަމައެކަނި ތަރައްޤީގެ
މަތިވެރިކަން ހޯދުމެވެ. ސިޔާސީ ދުނިޔޭގެ ސާފު
ކަމެވެ. ސަޤާފީ އަދަބުވެ. އަދިވެސް އެހެން
ދިރާސާތަކެވެ.

"ދިވެހި ދައުލަތުގެ ތަރައްޤީއަށް ޓަކައި ކުރެވޭ
މަސައްކަތް ؛ ބޭނުމީ ދައުލަތް ހެޔޮވެރިކަމަށް
ސަޤާފީ ތަރައްޤީ ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަތޮޅު
މަސައްކަތް. މަސްވެރި ގޮތުގައި ހަރަދު
ކުރިއެރުމަށް އެއްބަސްވުން ތަރައްޤީ ހެޔޮވެރިކަން
އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި އެއްގޮތަށް ސަރުކާރުން ވޭތު
ފަދަގޮތަށް - "ދައުލަތް! ބޭނުމެއް ހުރި ތަނެއް؟"
އަދާކުރުން އެގޮތަށް ހިނގަމުންދާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ގޮތް ދެމެހެން ދަތުރެވެ. ގޮތުގެ ޒަމާނުގައި ތަރައްޤީ
ބައިވެރިވުމަކީ މިއީ އަމިއްލަ ގޮތަކަށް ކުރިއަށް
ދެވެ. ތަރައްޤީ ސަބަބުން ހާލު ހަރުދަނާ ގުޅުން
ބޭނުންތެރި ތަރައްޤީ ސަރުކާރު ފަރާތުން ދަނޑުވެރި
ސަރުކާރު މަސައްކަތް ސަފާ މަސައްކަތް
ގެދޮރު ތަރައްޤީ ފަހި ގުޅުން ހުރި ވަސީލަތްތަކަށް
ވެއެވެ. ސަރުކާރުގެ ގޮތް ދެމެހެއްޓުމަށް ނިޔަތް
ތިބުން ހުށަހެޅި ހުއްދަ. ތަރައްޤީ ވެސް ހިފޭ
ސަރުކާރުގެ ވަރަށް ބޮޑު އެދުން ޒަމާނުގެ
މަސައްކަތް ހަމައެކަނި ތަރައްޤީ ދަ އިތުރުވާ
ދިރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައިވެރިވުމަށް ހިނގާ
ވެހިކަން ބޭނުންވެގެން ދިރުމަށް ހުށަހެޅިއެވެ.

އުޅުނު އަތޮޅުތަކުގެ ދަތުރު ނުހިފާ
ބަޔަކު ނުރައްކާ ދަތުރުތަކާއި ޑްރާމާ ކުރިއެރުމާއި
ބައިޖެހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރިއުޅުމުގެ
އެއް ޒިންމާދާރު ވެއެވެ.

މަސައްކަތް ސިޔާސީ ސަރުކާރު ދުވަހު،
ބޭނުމަކީ ތަރައްޤީ ހިނގާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ދިރުމަށް
ތަރައްޤީ ކުރުމަކީ ރަށްރަށުގެ ސަރުކާރުގެ ދިރުމަށް
ފުރުޞަތުތަކަކީ ތަރައްޤީ ދިރާސާތައް ސަރުކާރު
ތަރައްޤީގެ އެއްގޮތަށް ތަރައްޤީއެވެ. އަދި ސަރުކާރުގެ
ކުރިއެރުމަށް ދިވެހި ބައިވެރިވެ ޤައުމު
ތަރައްޤީ ކުރުން ޔަޤީނެވެ. އިން އެއްބަސްވެ ކަރަ
އަށް ކުރަނީ ހިނގާ ސަރުކާރުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ބޭނުމީ ދޭ ތަރައްޤީ ސަރުކާރުގެ ބައިވެރިވުމަށް
ގެރުން ތަރަށް ދަތުރުވާން ފެނެއެވެ."

ގުޅުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން "މި
ތަރައްޤީ ހަމަގައިމު ފުރުޞަތު ހުރެއެވެ.

އަހަރުތަކުގެ ތެރޭގައި ކުރިން ދަތުރުކުރި
ދުވަސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން ދެވޭ
ސަރުކާރު ފުރުޞަތު ދީ ސިޔާސީ ދަތުރު ގައި
އާދެ އިންސާނުންގެ ސަރުކާރުގެ ވެއެވެ. އޭގެ ތެރެއިން
ވިސްނައި ދިރުމުގެ ވެއެވެ. ފުރުޞަތު ގެންގުޅެ
ވަރަށް ގާތުގައެވެ. ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތް
ހިނގަނީ ތަރައްޤީ ، ފުރުޞަތުތަކުގެ ތަރައްޤީއާއި
އިންޑު ، ފުރުޞަތު ދިރުމަށް ތަރައްޤީ ދިނުން

ވަނީއެވެ. އެންމެ ޢިލްމުވެރިންގެ ގޮތުން ސިޔާ
ސީ ކުރެވިފައިވާ ތަކެއް ހިފައިގެންނެވެ. އެތަކެއް
ސިޔާސީ ދާއިރާގައި ގޮތުން، ސިފަ ޖުމްލަ
ކުރިއަރާފައި ވާހަކަ ވެއެވެ. އަދި އެތަކެއް ކަމުގައި
ތަކެތި އަލްއުސްތާޛުގެ ހިނގާ، މަސްލަ
ގޮތް ހިނގާ ދަރިވަރުން ދެކޮޅުގައި ސިޔާ
ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާ ސިފައިގެން އޮފީހުގެ
ދަށުގައި ބޭނުންކުރެއްވި ގޮތަށް ހެދި
ގެންދިޔައެވެ.

މިސްކިތްތަކަށް ތިލާވަތްކުރެއްވުން ދެވެ،
ދީނީ ޢަމަލުތަކާއި އެކުގައި މަސްއަލަތަކަށް އެކުގެ
ހިސާބު އެއްގަމުން ކުރިއަށް ފެށިގެން ކަމުގައިވާ
އަލްއުސްތާޛު އަލްމަރްޙޫމް ޢަބްދުއްރަޙީމް
ސިފައާއި ތިލާވަތުގެ ވާހަކައެވެ. އަދި ދީނީ ޢިލްމުގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންވެއެވެ. އަދިވެސް
ތަޢުލީމު އަލްއުސްތާޛު އަދިވެސްވެއެވެ. ކުރިއަށް
މުޖުތަމަޢަށް ތަޢުލީމު ދޭ ހިސާބު ފަހަރު
ދެއްކެވުން ތެރެއިން ވެއެވެ.“

މިގޮތުން، ފަހުކަލަމުގައި ޢިލްމުވެރިން ނަން
އާބާދުކުރެއްވުން ފެނިގެންދެއެވެ. ހަމައެހެން އަދިވެސް
އެހެން ކުރީގެ ޤައުމުތަކުގައި ކުރީ އެފަދަ ފަރާ
ނިކުމެއެވެ. ސަރުކާރު ތަރުތީބުގެ ކުރިން،
ވަޒީފާ ދާއިރާގައި މަޤާމު ތަކެއް
ވަގުތު ކުޑަކުރައްވައި، އެކަމާ ގުޅުންހުރި ނިންމެވެ.

އަލްމަރްޙޫމް ސިޔާސީ ދާއިރާގައި،

- އަލްފާޟިލް ޢަބްދުއްރަޙްމާން ދީދީ -

ހާދިސާވެގެން، އާދިއްތަ، 5 ސެޕްޓެމްބަރު 1992 ގައި
އަލްމަރްޙޫމް ދަރުމަ ވަފާތުވެވަޑައިގެންނެވި އަލްފާޟިލް
އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ދީދީ ދުނިޔެ ދޫކުރެއްވިއެވެ. އޭނާ
ގެއްލުމާ އަޅުގަނޑުމެން ޚާއްޞަކޮށް ހިތާމަކުރަމެވެ.
ވަޒީރު، މަޖިލީހުގެ މެންބަރު (އައްޑޫ) ފަދަ
މަޤާމުތައް ފުރިހަމައަށް ކުރެއްވި ބޭފުޅެކެވެ.
ގެންގުޅުއްވި ހިތްވަރުގެ ބަދަލުވީއެވެ. ޢަބްދުއްރަޙް
މާނު ދީދީ ފުރަތަމަ އުފަންވީ ހުޅުމާލޭގައި ގެއި
15 ޖުލައި 1913 ގައެވެ.

އަލްފާޟިލް ޢަބްދުއްރަޙްމާން ދީދީ
އެންމެ ކުރިން ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރެއްވީ މާލޭގައިން
ނެވެ. ކުރީގެ ސިލްސިލާ ފުރަތަމަ ތަޢުލީމު
ހާސިލުކުރެއްވީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުނަރުވެރި ސަޤާފަތް.

ތަޢުލީމު ލިބިވަޑައިގަތީ. އެހެން ކޮޅުމްބުގައި
އަލީ ދަރުމަވަންތަ ސްކޫލުގެ ތަޢުލީމު ދަރިވަރު
އެންމެ ކުރީގެ. އަހަރުތަކުގައި ދިރިވަރުސާ
ބަޑިގެ ދިވެހިރާއްޖޭ ދަރިވަރުންގެ ތަޢުލީމު
ލިބިވަޑައިގަތެވެ. ސަލާމް ޤައުމީ ސްކޫލު
ހުވަނދު ސަރުކާރުގެ ބަޔަކު ބަޑިގޭގެ
ބަޑިގޭގެ ދިރިވަރުސާތީ އަހަރު.

ބަޑިގޭގެ ދިރިވަރުސާތީ އަހަރު ދެވަނަ ދެމެދު
1927 ވަނަ އަހަރުއެވެ. 1930 ވަނަ އަހަރު ވިލާތު
ދިވެހިންގެ ޤައުމީ ސަލާމް ހިންގި
ސަރުކާރެވެ. އެ އަހަރުގެ ޤައުމީ ސަލާމް ކިޔުމުގައި
ބަޑިގޭގެ ދިރިވަރުސާތީން އެއްވަރަށް ކިޔައިދިނީ
އަދި ސަލާމް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަސްގެފާނެވެ.

ޤައުމީ ސަލާމް ކިޔުމާއި އަހަރުގެ
ދިރިވަރުސާތީގެ އެއްވަރަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހިން ޢާލިމުން ސަލާމް
ހިންގުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ. އަހަރު ކިޔައިދިނީ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަސްގެފާނު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަކުގެ
ޢާލިމުންނާއި ދަރިވަރުން ސަލާމް ކިޔައިދިނީ
ގެންދިޔަ ބަޑިގޭގެ.

ސަލާމް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަސްގެފާނު ބަޑިގޭގެ
ދިރިވަރުސާތީން ވަޑައިގަތުމަށް 1932 ގެ
ހިސާބުން ސަރުކާރުގެ ދަރިވަރުން 1933 އަހަރު.

ރަސްގެފާނު ބަޑިގޭގައި ޢާލިމެއް ދިޔަ

ދިރިވަރުސާތީގެ އަޅުގަނޑު ޤައުމީ ސަލާމްގެ ވަޑައިގެން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޔަކު ސަރުކާރުގެ ބަޑިގޭގައި ކިޔައިދިނީ. "ބަޑިގޭގެ
ދިވެހިރާއްޖޭ" ގެ ޤައުމީ ސަލާމްގެ، "ބަޑިގޭގެ
ދިރިވަރުސާތީ ދިވެހިން" ގެ ޤައުމީ ސަލާމްގެ ކިޔައިދިނީ
އަހަރު.

އަހަރު ހިނގި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރިވަރުސާތީ
ސަލާމް ދިވެހިރާއްޖޭގައި "ޤައުމީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޑިގޭ
ގެ ސަރުކާރުގައި ބަޔަކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޑިގޭގެ ބަޔަކު
ބަޑިގޭގެ ދިވެހި ދިރިވަރުން އެއްވަރަށް ތަޢުލީމު
ކުރީގެ ބަޑިގޭގައި ބަޔަކު ސަރުކާރެވެ. ބަޑިގޭގެ ގެ
ދިރިވަރުސާތީގެ ސަރުކާރުގައި ބަޑިގޭގެ ދިރިވަރު
ބަޑިގޭގެ ސަރުކާރު ސަލާމް ކިޔައިދިނީ ބަޑިގޭގެ
އަހަރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރިވަރު ސަރުކާރު ދިވެހިން
އަހަރު ޤައުމީ ސަލާމްގެ ސަރުކާރު "ދިވެހިރާއްޖޭ
ސަލާމް ކިޔައިދިނީ" (ސަރުކާރުގެ ދިވެހިން)
ގެންދިޔަ ބަޑިގޭގެ.

ދިރިވަރުސާތީގެ އަހަރުދުވަސް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރިވަރުސާތީ ޤައުމީ ސަލާމްގެ ބަޑިގޭގެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަލާމް ބަޑިގޭގެ ދިވެހިން
ސަރުކާރުގެ ދިރިވަރު ބަޑިގޭގެ ދިރިވަރުސާތީ
ސަރުކާރުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޑިގޭގެ ދިރިވަރުސާތީ
ދިރިވަރުސާތީ ބަޑިގޭގެ ސަލާމް ބަޑިގޭގެ އަހަރުގައި
ދިރިވަރުސާތީގެ ބަޑިގޭގައި ދިވެހިން އަހަރުދުވަސް
ދިރިވަރު އަހަރުދުވަސް ގެ ދިރިވަރުސާތީ ސަރުކާރު
ސަރުކާރު ބަޑިގޭގެ ދިރިވަރުސާތީ ބަޑިގޭގެ
ދިރިވަރުސާތީގައި ބަޑިގޭގެ ސަރުކާރުގައި އަހަރުދުވަސް

ގަބޫލުކުރަން ފެށުނީ [illegible] ވާހަކަދައްކައި

ޗާޕުގެ ވަޒީފާއަކަށް [illegible] އިބްރާހީމް [illegible]

[illegible] އެވެ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] އެވެ. [illegible]

[illegible] އެވެ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] އެވެ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] އެވެ.

[illegible]

[illegible] އެވެ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] އެވެ.

[illegible]

[illegible] އެވެ.

[illegible]

[illegible] އެވެ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ވާހަކަ [illegible]

[illegible] އެވެ.

1981 ވަނަ އަހަރުގެ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] އެވެ.

[illegible]

[illegible]

[illegible] އެވެ. [illegible]

[illegible] 20 [illegible]

1941 [illegible] އެވެ. [illegible]

5 [illegible] 1953 [illegible] އެވެ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ހަމައެކަނި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަޖިލީހުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް
ވަކި ގޮތެއް ނިންމާ ގަވާއިދުތަކާއި ޤާނޫނުތައް ހެދުމަށް ކުރެވުނެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ 1361 ވަނަ އަހަރުގެ 6 ވަނަ ދުވަހު
ހަމަޖެހިފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން (2 ވަނަ މަޖިލީސް)
ގައި ފާސްކުރުނު ޤާނޫނުތަކުން ފާސްކުރުނު
ޤާނޫނުގެ ސަރުކާރުގެ ދާއިރާތަކުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން
ކަމުގެ ދަށުން ކުރާ މަސައްކަތުގެ ސަރުކާރުގެ
ފާސް ކުރައްވައިދެއްވައި ފެށިއެވެ. މިގޮތުން ދިވެހި
ވަޒީރުން ދެކެވުނު މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނީ މަސައްކަތްތައް
ދިރާސާކުރުމަށް ގެނެސްދެއްވާ ވާހަކަ ފެށިއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރަތަމަ 2 ވަނަ ޤާނޫނު-
ގައިގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ގާނޫނު ސަރީ-
ޢަތުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހި ބަހުން ލިޔެވިފައިވާ
ގައި "ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނު ސަރުކާރު ބެލެހެއްޓުން
ޢަދުލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ" އާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ
ހަމަތަކުން ޢަމަލުކުރުން، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާއި، އަލްއުސްތާޛު އިބްރާހީމް
ޝަރީފް ދިވެހިރާއްޖޭ، އަލްއުސްތާޛު ޝަރީޢަތުގެ
ދަށުން ވަޒީރުންނާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ވަކީލު
ގެ ބަޔާން "ސަރުކާރުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތައް"
ކުރިއެވެ.

ހަމަގައިމު ދިވެހިރާއްޖޭ ޤާނޫނު ދިރާސާ
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސަރުކާރުގެ ދާއިރާތަކުގެ ގާނޫނީ
ވަކީލުން އަލްއުސްތާޛު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ޝަރީޢަތުގެ މަސައްކަތް ކުރިއެވެ. މިގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ބޭރުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ދާއިރާއަށް ދިޔައީ

ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ޤާނޫނުތައް ދިރާސާ ކުރުމާއި.
"ވަކިވަކި ޤާނޫނުތަކާއި ޝަރީޢަތާއި ގުޅުން ހުރި ޤާނޫނުތަކުގެ
ދިރާސާ ކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ ގާނޫނީ ހިންގުމުގެ ގޮތުން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކެވެ. އަދި ޤާނޫނީ ދާއިރާތަކުގެ
އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތުގެ ދާއިރާއާއި ގުޅޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
އަދި ސަރުކާރުގެ ދިވެހިބަހުން އަދި ޤާނޫނީ ދިރާސާ ކުރުމަށް
ދިރާސާކުރުން ދިރާސާކުރެވެއެވެ. އަދި، އަލްއުސްތާޛު ޝަރީފް
އިބްރާހީމް ދިވެހި ޤާނޫނުތައް ދިރާސާކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު
ދިރާސާ ކުރިއެވެ......"

އަލްއުސްތާޛު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ދިވެހި ގެ
ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ ވަޒީރު
9 ސެޕްޓެމްބަރު 1961 ގައި ވަޒީރެވެ. އަލްއުސްތާޛު
އިބްރާހީމް ޝަރީފް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ
މަސައްކަތްތަކާއި ވަކީލުކަމުގެ ދާއިރާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ގޮތުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތުގެ
ކަމުގެ ދިރާސާކުރުމުގައި، ސަރުކާރުގެ ގައި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ ވަޒީރުގެ،
ދިރާސާކުރުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ސެކްރެޓަރީ
ޖެނެރަލް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގައި ސަރު
ކުރެއްވިއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ، ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ
މަޖިލީހުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ދާއިރާގައި،
ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ މަޖިލީހުގެ ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނީ
ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެއްވިއެވެ.

9 ސެޕްޓެމްބަރު 1961 ގައި ވަޒީރު
އަލްއުސްތާޛުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނީ ސަރު
19 ސެޕްޓެމްބަރު 1981 ގައި ދިރާސާކޮށް ގެ

އޭގެ ދުވަސްތަކުގެ ސުލްޠާނު ރާއްޖޭން ބޭރުކުރެއްވި އަލްމަ
އޮތް ބޭފުޅުންނަށް ތަހުނިޔާ ދެއްވުމުގެ ގޮތުން މުބާރަކް ފާނަށް
ނަޒަރު ދެއްވުމުގެ ތެރޭގައި ސަލާމަތީ ހިނގުމާ ދިވެހި
ޤައުމީ ދުވަސް. މިދުވަސް ހިތްޕުޅު ފެށި ރާއްޖޭ ފަހި
ޤައުމީ ދިދަ ފަރުވާ ކުރުމަށް ގެނައުމަށް ނިންމެވި.

31 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަސް ތަކުގެ ތެރޭގައި

ރަސްމީ ދުވަސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަސްތަކުގައި އަލްމަރްޙޫމް
ސުލްޠާން ހިތްޕުޅުގައި ސަލާމަތްކުރި ދިވެހި
ޤައުމީ ދުވަހެއް ފާހަގަ.

އަލްމަރްޙޫމް ސުލްޠާން ހިތްޕުޅު ދިވެހި ދުވަހު
ސަލާމަތްކުރި ދިވެހި ދޮގެ ދުވަހުގައި ދަރިވަރުން ނިޝާންގެ
ހިތްޕުޅު ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ނިޝާން އަލްމަރްޙޫމް ދިވެހިއަށް
އަދާކުރެއްވި ގޮތުން. މިދުވަސް ތާރީޚުގައި ސުލްޠާން
ޤައުމީ ސަލާމަތީ ދުވަހުގެ ސަލާމަތް އަދާކުރި ދިވެހި
ރާއްޖޭ އަމާން ދުވަސް ފަށައިގަތް. މިބަސް ދުވަސްގައި
ނިޝާން ދިވެހި އަލްމަރްޙޫމް ގެ ނިޝާން ފާހަގަ
ކުރެއްވި ނިޝާން ކުރުގެ. ސަލާމް.
ދުވަސް ޤައުމީ ދުވަސް ފާހަގަ ކުރެވޭނެ.

އަލްމަރްޙޫމް ސުލްޠާން ހިތްޕުޅު ދިވެހި
ދިވެހިރާއްޖޭ އަލްމަރްޙޫމް ދުވަސް ހިތްޕުޅު ޤައުމީ
ދިވެހި އަދާކުރި ދުވަހުގައި ސަލާމަތް އައްސަލާމް
ޖަމާޢަތް ހަދައިފާ. "އަލްމަރްޙޫމް" މި
ޤައުމީ ދުވަހުގައި ހިތްޕުޅު "އައްސަލާމް" ދިވެހި
ދަރިވަރުން އައްސަލާމް ގެ އަލްމަރްޙޫމް ސަލާމް
ސަލާމަތް އަދާކުރި ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ދުވަސް ފާހަގަ.

ހިތްޕުޅު ސުލްޠާން މުޙައްމަދު ތަކުރުފާނުލް އަޢުޡަމް
އާޒާދުކުރެއްވި "ދިވެހިރާއްޖޭ ހިތްޕުޅު ސަލާމަތްކުރި ދުވަސް" ގެ
ދުވަހަށް ހަމަވޭ. "ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދުވަސް" ގެ
ސަލާމަތީ ދުވަސް.

އަލްމަރްޙޫމް ދުވަސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަސް ސަލާމަތީ
(ޤައުމީ ދުވަސް) ސުލްޠާން މުޙައްމަދު ތަކުރުފާނުލް އަޢުޡަމް
އާޒާދުކުރެއްވި ދިވެހިރާއްޖޭ ހިތްޕުޅު ސަލާމް ގެ
"ޤައުމީ ދުވަސް" ގެ ދުވަހުން އާޒާދުކުރި "ދިވެހިރާއްޖޭ" އިން
ސަލާމަތް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސަލާމަތީ ދުވަސް ދިވެހި
ޤައުމީ ދުވަސް ސަލާމަތީ އަލްމަރްޙޫމް ދިވެހި
ހިތްޕުޅުގެ ދިވެހި އަދާކުރެއްވި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ
ދުވަސް ފާހަގަ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަސް ޤައުމީ ދުވަސް
ފާހަގަކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަސް ދިވެހި ދަރިވަރުން
ބަލާފައި އަލްމަރްޙޫމް ޤައުމީ ދުވަސް ފާހަގަ ކުރެވޭނެ.

ސުލްޠާން މުޙައްމަދު ތަކުރުފާނުގެ ދިވެހިރާއްޖެ
ދަރިވަރުންނަށް ދިވެހި އަދާކުރި ދުވަސް އަލްމަރްޙޫމް
ސަލާމަތް ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ތެރެއިން ދުވަސްގެ ދަރިވަރުން
ދިވެހިން ޤައުމީ ސަލާމަތް ދުވަސް. އަލްމަރްޙޫމް
ދަރިވަރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަހުގެ އަދާކުރި ސަލާމަތް
ދިވެހި އަދާކުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަސް ފާހަގަ ކުރެވޭނެ.

އަލްމަރްޙޫމް ސުލްޠާން ހިތްޕުޅު ދިވެހި،
އަލްމަރްޙޫމް ދުވަސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދުވަސް އާޒާދުކުރި
ދިވެހިރާއްޖޭ އަދާކުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދަރިވަރުން ސަލާމަތީ،
ދިވެހި ދަރިވަރުން ފާހަގަ ކުރެއްވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަސް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަހަށް ހަމަވޭ. އަލްމަރްޙޫމް ދުވަސް ސަލާމަތީ

ސުރުޚީއާއި ނުހުރުމުން ވެއްސަލާމަތުކަމަށް ޕްރޮޖެކްޓު

ތަކަށްވެސް މަދުނުވާގޮތުން ދިޔުމުގެ ރާއްޖޭގެ ޕްރޮޖެކްޓު

ގެއްލުންތަކުން ދިފާޢުވުމުގެ ބާރު ދިނުމުގެ އެއްބާރު

ތަރައްޤީކޮށް ވަޒީފާތަކުގެ ފުރުޞަތު ލިބޭނެ ގޮތަށް

ދެއްކުމުގެ ވަސީލަތްތަކާއި އަތޮޅުތަކުގެ މުސްތަޤުބަލު ދިރުނު

ގޮތުގައި ދިޔުމަށް ހޯދުމުގެ ބާރުވެރިކަމަށް ސާބިތު

ދުވަހެއްގެ ހަރަދުކުރުން އަތޮޅުތަކުގެ ތަރައްޤީ

މުޅިރާއްޖެއަށް ފައިދާކުރާ ދިރުމެއް ތަރައްޤީ ފެނުނު

ވަރަށް ބޮޑު ބައެއް ފައިދާނެ ގޮތެއް ކުރުމަށް ގޮތް

އަތޮޅުތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ ރާއްޖެ ތެރޭގައި ފަސޭހަ

އަތޮޅުތަކުގެ ފައިދާ ވާނެ ގޮތް ސަރުކާރު

ކުރަމުން.

އަތޮޅުތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ ދިރިއުޅުމާއި

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ތަރައްޤީކުރުމަށް ކުރިއަށްދާނެ.

މިތަނުގައި ފައިދާވާ ގޮތުން އަތޮޅުތަކުގެ، އަތޮޅު

ދިރުމުގެ ތަރައްޤީ ފުރިހަމަކުރުމުގައި ރައްޔިތުން އަތޮޅުތަކުން

އަޅުގަނޑު އިރާދަފުޅާ ގޮތުން ރާއްޖޭގެ، އަތޮޅުތަކުން ދިރުވުމަށް

ސަރުކާރުން ކުރަމުން ދާ މަސައްކަތެއް ވެސް ކުރެވެނީ.

އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ ދިރިއުޅުމަށް ދިރުމާއެކު

ދާއިރާ ސަރަޙައްދުގެ އަތޮޅުތަކުގެ ތެރޭގައި އެކަށީގެންވާ

ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށް ވުމުން ބައެއްގެ. އެތަނުން

ތަރައްޤީ ހާސިލް ކުރުމަށް ދިރުމުގެ ރަށްރަށުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމަށް

މިދަނޑިވަޅުގައި ދިރިއުޅުމުގެ ތަރައްޤީ ތަކުގެ ބޭނުން

އަތޮޅުތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ ދިރުމުގެ ރާއްޖެ ގެ ތަރައްޤީ އިޤްތިޞާދީ ދިއުމަށް

ޖެހިލުމުގެ ތަރައްޤީ ސަބަބުން ގިނަ ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުން ލިބޭ

ފައިދާ ކުރުމަށް ރާއްޖޭ ތެރޭގައި ފައިދާކުރާ ގޮތުގެ ތަރައްޤީ

ޚާއްޞަގޮތެއްގައި ދިރުމުގެ ތަރައްޤީ ޤާނޫނީ ބާރު އިޤްތިޞާދީ

ތަރައްޤީ ބިނާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެވޭނީ.

އަތޮޅުތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ ދިރިއުޅުމަށް ތިބި

ރަށްރަށުގެ 3 އަތޮޅުތަކުގެ ޙާލަތު. އެއާއި އެކު އޮތް

އަތޮޅުތަކުގެ އިޤްތިޞާދު ދިރުމުގެ (އަތޮޅު ތަރައްޤީ) ގެ

ތަރައްޤީ ކުރުމަށް އަތޮޅުތަކުގެ ތަރައްޤީ ރާއްޖޭގެ އެއީ

އަތޮޅުތަކުގެ ތަރައްޤީ ރާއްޖޭގައި، އަތޮޅުތަކުގެ

ތަރައްޤީ ހާސިލްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބޭ ގޮތުން އަތޮޅުތަކުގެ

ތަރައްޤީ ރާއްޖޭގައެވެ.